

ПИЈЕМОНТ

ДИРЕКТОР: Бранко Божовић

ОСНИВАЧ: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

УРЕДНИК: Коста М. Луковић

Турска и Бугарска

У времену, када се у центру т. д. Европе води велика борба народа и већ се приближно тачно оцењује њен исход на Балканском Полуострву, продужавају се ранија колебања, која нису у стању утицати на исход гигантске борбе, али зато балканским државама грозе последицама озбиљног карактера. Ово се тиче у главноме Турске и Бугарске. Јер ако потрошно решење владе у Букурешту не повлами страшне последице за Румунију, то ће свакако лажан положај Турске и Бугарске несумњиво изазвати такав отпор, који ће се одазвати на судбу ових држава.

Владе Турске и Бугарске од самога почетка биле су на потпуно погрешно гледиште, благодарећи тој околности, што се у својој политици не руководе интересима своје земље, већ само своје партије. Као младотурци у Цариграду, тако и руља Радославова јавља се као послушно оруђе у рукама бившег аустријског поручника, чији су интереси сасвим туђи тежњама народа, и подпавши у свему под утицај агената Вилхелмових, они мисле да својим услугама њему поправе своје погрешке, које су огромне губитке нанеле овим државама. Ево зашто и у Цариграду и у Софији с таквом готовошћу стављају на расположење Немачкој не само интересе турског и бугарског народа, већ и саму будућност земље.

Нарочито зачуђава озакво понашање турске владе, за коју очигледно не постоје поуке из историје. У место да буду мирни и да се старају, да садашњи дагађаји рђаво не утичу на судбину отоманске империје, влада је се предала потпуно у руке немачких генерала, које је Вилхелм откомандовао у Турску и чини све, да докаже како није неутрална, напротив јавља се као активни помоћник савезних средњевропских држава. Заслепљени златом г. Ванганхјма или занесени охолим држањем Сандерса и компаније, — султанови министри очигледно не схатају значај садашњег тренутка и надају се да проведу државни брод без штете и срећно између стена и подводног крша. Они себи немогу преставити да Вилхелму од битне користи не могу бити, као што не могу причинити веће штете и противницима Аустро-Угарске и Немачке. Државе Тројног Споразума продужиће своје велико дело, не обзирући се на дрске и по кадак глупе испаде Турске, па ће једанпут сршити с њом као с досадном мувом, која зуји поред ува. Нека се не обманују у Стамболу тиме, што се ове државе с познатим спокојством односе према таквом дрском понашању кло што је укидање капитулација, затварање мореуз, задржавање странаца и

тако исто слабо рачунају у Стамболу. Може бити, да су се тамо помирили са мишљу о повратку Османлија у Азију, али је немогућно да мисле, да и У Азији може бити одржање империје без пријатељског покровитељства држава Споразума. Непријатељицу мира, турску државу неће трпети ни у горама Анадолије, ни у Сирији, ни у Арабији, неће јој допустити ни у Црном Мору, ни у Средиземном, нити у подножју Кавказа. Ово Турци треба да знају и с овим да подешавају своју политику, иначе ће и они бити увучени у ону пропаст, коју спрема император Вилхелм Немачкој, Аустро-Угарској и њиховим пријатељима.

Московскија Вједомости.

Из скоре прошлости

— Немачки рачуни —

Берлински дагијесник „Руског слова“ Троцки био је задржан у Берлину као заробљеник. Али доцније Немци су му одобрили да се врати у Русију. Уочи његовог поласка из Берлина у немачком министарству Иностраних Дела речено му је од речи до речи ово:

— Пишише својима у Русију, да ћемо за десет дана биши у Паризу, а зашим за пет дана у Варшави, Висли и Бјелостоку, — и рат ће бити свршен. Ми ћемо дикшираши услове мира и сви ће делегаши доћи у Берлин. Француска и Белгија пластиће нам 50 милијарди рашне оштеше. Сем што га наше раћемо Француску да нам уступије своју флоту, да би могли савладати Енглеску. Енглеску ћемо лишити флоте, а од Русије одузетемо Польску и Прибалтичке крајеве.

Савет Виљема I

У овојим „Успоменама“ Бизмарк износи једну епизоду из последњих часова Виљема Првог, деде садајег немачког цара.

Самртника је веома мучила мисао о држању младог Виљема, будућег цара, пошто је Виљемов отац патио од неизлечиве болести. За време једне посете кнеза Бизмарка Виљем Први пао је у бунило. Мислећи да код њега седи његов унук, он се Бизмарку обратио са саветом, рекавши:

— Ти треба увек да останеш у добром односима са руским царем; но треба да му се што замераш!

Његов унук у то време баш се налазио у гостима код руског цара.

Шта ли би Виљем Први сад рекао?

Козаци

У МАРМАРОШ - СИГЕТУ

— Како су Козаци ушли у Мармарош - Сигет.

„Коријере дела Сера“ у свом последњем броју доноси о паду Мармарош-Сигета следеће:

Ноћи између четвртка и петка, 18. септембра, пошао је из Мармарош-Сигета последњи воз, који је носио последње бегунце, који су се склањали чувши за вест да Руси приближују Мармарош-Сигету. Ма да је воз био веома дугачак, у њега је стао само најмањи део велике руље, која се нагурала у станицу. Државна архива и новац били су још раније испосланi.

Око седам часова пре подне, пред Мармарош-Сигет стигла је прва извидница Козака. Председник општине и рабинер јеврејске колоније са 40 одборника, изашли су на сусрет Козацима, замоловивши команданта извиднице да

поштеде варош и становништво. Командант им љубазно обећа да се неће никоме ништа десити и једним брзим галопом уђе извидница у варош. Целокупно грађанство вароши обузе страх кад виде Козаке, како брзим галопом јуре кроз варош. Услед тога многи побегаше остављајући све. Оваквих бегунаца стигло је у Пешту око 3.000 и они причају најлегендарније приче о Козацима.

Из Албаније

— Есад паша намерава да заузме Скадар —

Бар. 1. октобра.

Према вестима које су стигле из Драча, Есад паша је одлучио да се на челу једне наоружане колоне крене што пре за Скадар, ради успостављања реда у самој вароши. Поводом тога Есад паша ступио је у преговоре са поглавицом Мирдита, Пренк Биб Додом, који је изјавио да му стоји на расположењу.

Рат у колонијама

— Немачка маршалска острва заузета су од Јапанаца. —

Токио, 2. октобра.

Једно одељење Јапанаца заузело је седиште немачке управе на острвима Маршала. Од стране Немаца није дат никакав отпор. Енглеске лађе, које су биле задржане у пристаништу пуштене су.

Ово згузеће име важности са војничког гледишта. Маршалска острва налазе се у Тихом Океану.

Угро-Галициско бојиште

— Из „Руское Слово“ —

Наша армија продужава да се рације, наша војска мора да утврди позиције, које је заузела при спуштању у долину. Операције наше војске у горњем току Тисе зависе од тога на каква се противничке трупе буде наишло. До сада смо у Карпатима наилазили само на незнатај отпор од стране српског разбијене четврте аустријске армије, од које је већи део побегао у Угарску. Највећи аустријски одреди, на које су Руси наилазили у Карпатима, нису били већи од једне бригаде. У садање време, према казивању становника Галиције, главна сила аустријске армије, која је отступала ка Кракову, поделила се. — Угарска војска превози се железницом из западне Галиције у Угарску, да брани своју домовину од проријања руске победоносне војске. За ту је операцију потребно много времена од стране главног аустријског штаба, пошто се за тај циљ могу употребити свега две пруге преко Карпата, преко којих се може превести релативно мали број људи. То су линије Тарнов—Неи Сандец и Краков—Зајдбуш. Претпоставимо да је аустријски штаб рачунао и на забилазни пут из Кракова на Одерберг и Каашаву, која има два колоска. Али је тај пут доста дуг (460 врста) и сем тога његов главни део до Оденберга, зацело је заузет превозом војних потреба, резерве и рањеника из Кракова у Беч и обратно. У сваком случају време, које је потребно да се формира нова армија у северној Угарској, изнеће читаве недеље. — Снага те армије, која треба Руси-

и поштеде варош и становништво. Командант им љубазно обећа да се неће никоме ништа десити и једним брзим галопом уђе извидница у варош. Целокупно грађанство вароши обузе страх кад виде Козаке, како брзим галопом јуре кроз варош. Услед тога многи побегаше остављајући све. Оваквих бегунаца стигло је у Пешту око 3.000 и они причају најлегендарније приче о Козацима.

На тај начин сада су се све четири колоне наше армије, које су прешле Карпате, спустиле с планинине, а једна од њих, која се кретала од превоја Вишкова, већ изашла у равници код Густа. — Две западне колоне налазиле су се 23. септембра један дан марша од равнице. Најисточнија колона, која иде на Мармарош-Сигет спустила се око 20. септембра са планинине, после чега нема извештаја о њеном даљем наступању. — Пре но што предузме даље опе-

манда препречи пут за Будим-
Пешту, не може се ни приближно
оценити.

Пренош угарске војске из западне Галиције у северну Угарску постао је за аустријски штаб могућ само зато што се услед повлачења на Кракову фронт аустријске војске знатно скратио. У место пређашњих 300 врста, дужина тог фронта између Висле и Карпата није већа од 110 врста. Сем тога може се претпоставити, да се нешто аустријске војске налази на левој обали.

Према извештајима „Армиског весника”, немачка се армија развила на фронту Петраков—Кјелци—Буск, тако да између десног немачког крила и Висле има слободна простора око 20 врста. Може се претпоставити, да је тај простор заузела аустријска војска, која је под командом генерала Хинденбурга. На фронту од 130 врста од Буска до Карпата не може се развити више од 350 хиљада Аустријанаца. Ако се један део снаге изводи за стратегиску резерву под Краковом, ипак на расположењу ерцхерцога Фридриха, номиналног команданта аустријске армије, остају доста велике силе за образовање угарске армије.

Стање ствари у западној Галицији знатно осветљавају извештаји „Армиског весника“. Ту се већи да су руски предњи делови отпочели извиђање у правцу Кракова, борећи се с непријатељем. Аустријска аријергарда разбијена је код Фриштака и бачена на реку Вислок, али се затим зауставила на јако утврђеној линији Пилзно—Јасло. Друга аустријска аријергарда, или боље гомиле бегунаца откријене су у реону горњег тока Вислока међу Красно и Дукло, на 15 врста од аустријских утврђених позиција. Ту су наше трупе заробиле 200 Аустријанаца из 22 разна пушка, што никако не сведочи о свршеној реорганизацији аустријских трупа под Краковом. Сем тога Руси су ту заробили велике резерве аустријске интендантуре. Према извештајима штаба западно од Санока разбијен је један аустријски одред. Очевидно се мисли на сударе са аријергардом, која је примећена је на југу од Риманова, а која је требала да брани два прелаза преко Карпата, које су још држали Аустријанци — Дукли и Лупков.

Тако ми сад прилазимо и превојима Источних Бескида, одакле се пружају у северну Угарску удобни путеви широким долинама река Ондаве и Лаборца. Такав

је положај у западној Галицији.

Загонетна је само реченица „Армијског весника“, да Аустријанци на левом крилу прелазе у офанзиву. Ако се та реченица односи на аустријску војску на левој обали Висле, то би значило наступање аустро-немачке војске јенерала Хинденбурга у правцу Сандомира. Међутим, може се претпоставити да је реч о левом крилу војске јенерала Дункля дуж десне обале Висле у правцу реке Вислока. У том случају тај маневар значи жељу да се руска војска са десне обале Висле спреци да удари на десно крило Хинденбурга. И у једном и у другом случају аустријско наступање нема самосталан карактер, те је само део немачких операција у југозападној Пољској. Потпуно је природно, да разбијена аустријска армија не може ни мислити на самостално наступање ради ослобођења Пшемисла. Размак између аустријских армија у Галицији и Угарској не дозвољава ни помисао о неком наступању.

В. Михаиловски.

Ситуација на ратиштима

— Према досадашњим телеграмима —

Београд, 4. октобра

Изгледа да се нашем ратишту припремају важни догађаји. Непријатељски напад на Еминове воде и коту 708, и наш напад и заузеће непријатељског мостобрана на Курјачици несумњиви су знаци већих покрета. А ствар је довођена дотле, да сада сваки покрет може да има пресудни значај. Мораћемо се мало стрпети до званичних извештаја,

Велика пресудна битка у Пољској отпочела је. Немци су извели око милион и осам стотина хиљада људи, против којих Руси имају два милиона људи. Руси су поуздана да ће добити битку.

Француска је ситуација врло побољшана. Мисли се да су они могли већ одавно добити важније резултате, само да су хтели да жртвују више људи. Али они су претпоставили да изнуре Немце.

Луксембуршка херцогиња

— Интернирана од Немаца. —

Осамнаестогодишњу луксембуршку херцогињу Марију Немци су одвезли у Немачку и затворили у један замак близу Нирнберга. Са њом је одведен у ропство 250 волонтера луксембуршке армије са њеним командантом мајором Вандиком.

Немци су стрељали многе луксембуршке грађане, који су отворено изјављивали да симпатишу Французима. У херцештву влада глад.

Аустрија кажњава

— Искључивање савезничких поданика са универзитета. —

Беч, 2. октобра.

Министар просвете забранио је администрацијама великих школа у Аустрији, да примају поданике Белгије, Француске, Енглеске, Јапана, Црне Горе и Србије. Ми-

нистар задржава себи право, да изузетно допусти похађање тих школа поданицима поменутих држава који не припадају народностима, које онде владају.

Да би било мира, подај нашто рубља Мишелини и реци јој да иде у службу где јој се допада. Ја више не ћу да знам за њу. Желим да она отптује пре него што падне ноћ... Ако друкчије уради, биће несреща!

Истога вечера Мишелина успе да остане у кући. Преклињући и молећи њену мати склони њенога оца да сачува њихову кћер. Пресуда Шандесова беше драконска:

Жено, рече он, из љубави према теби ја попуштам... Мишелина ће остати под нашим кровом. Али је извести о овоме да је никад више нећу видети... Јеси ли ме добро разумела?

Да... А шта да радимо са дететом?

Дете ће твоја кћи сама однети у канцеларију инспектора дома за најчад... Ја сам то већ назао!

У будуће, жена, готово задовољна што је од свог мужа ишчупала бар нешто за њихову кћер,

трудила се да испуњава дословце његова наређења. Мишелина се повуче у своју собу. Кад би Шандес отпотовао, она би изласила и радила домаће послове унутра у кући. Чак је слизала и у двориште и радо хранила живину.

Али вечно је била неспокојна и стално стражарала да је отац не изненади враћајући се из поља. У осталом, често ју је њена мати, која се о њој бринула предузврата са овим речима:

Ако изађеш, Мишелино, добро се чувај...

Већ се пролеће појавило на брежуљцима Оверња. Цвеће је напашило места тамо где је до скора покривала земљу бели вео великих снегова. Зелена свила покривала је простране висоравни, а дрвеће је било такође озеленило. Клици су избијали из срца земље а класе је од жита беше се већ помолило.

Све је бујало и све је било радосно. Само је Шандес патио и је га. Зашто је он морао погнuti увек чело своје сада када је цела

Бојала сам се... Бол једнога не лечи другога, мој мили човече!

Одговор га ражљути још више, и наставља громљавина од прекора,

— Умири се, молим та, драги мој човече, одговараше она.

Ђенерал Фрорајх

— Смрт једног одличног војника —

Из Петрограда се потврђује, да је за време коњичког напада код Сатакова погинуо командант аустријске хонведске дивизије јенерал Ернст фон Фрорајх, који је сматран за једног од најбољих коњичких јенерала аустро-угарске армије.

Жетва у Француској

— Принос није био довољан —

Овогодишња жетва изнела је око 82,000,000 цената. Годишња потрошња у Француској достиже 94,000,000 цената 12,000,000 цената мораће да се набаве са стране, а то ће се олакшати смањивањем подвожне таксе.

В. Михаиловски.

ПОРАЗ АУСТРИЈАНАЦА НА ДРИНИ И ГУЧЕВУ

— Извештај Врховне Команде. —

Ваљево, 4. октобра

2. октобра непријатељ је понова нападао код Гучева на коту 708, али и при овом нападу био је одбијен са великим губитцима.

На Дрини наше су трупе заузеле „Пејину Аду.“

На Сави код Митровице непријатељ је после снажне припреме артиљеријском ватром покушао да овлада положајима према „Преком Путу“, западно од села Засавице, али је после огорчене борбе био одбијен.

Накнадно је утврђено да је 1 и 2 октобра у борби на Гучеву око Еминове воде кота 708, непријатељ имао огромне губитке.

На фронту од 1 километра пред нашим положајима лежи преко 800 лешева непријатељских војника. Ниједног од њих није се нашло хлеба већ само кукурувних клипова. Тиме се повећавају наша ранији извештаји о рђавој исхрани непријатељских трупа.

После ових напада од 1 и 2 октобра наши изважачи делови чули су из позадине непријатељских положаја пушкарање, јаук и кукњаву.

Због неуспелог напада и због панике која је избила међу његовим трупама непријатељ сада стреља у маши своје војнике.

На осталим фронтовима

Ваљево, 4. октобра

Код Београда непријатељ је тукао са Бежанијске које слабом артиљеријском ватром без никаквих резултата Топчидерско брдо и непосредну савску и дунавску обалу. Један непријатељски монитор који је око 6 часова после подне почeo дејствовао од Земуна, морао се повући испред тачне ватре наше тешке артиљерије.

На осталим фронтовима није се десило ништа значајније.

Немачка и рат

— Припремање рата. —

Лондонском „Тајмсу“ телеграфишу из Капштата, да су немачке крстарице, које су се налазиле у јужно-афричким водама, знале за рат још много раније него што је рат објављен.

Ухваћено је писмо од 1. јула, адресовано на немачку топовњачу „Ебер“, која се бавила у Капштату, а које је садржало инструкције за снабдевање угљем на отвореном мору. Преко тајних агената командир „Ебер“-а био је обавештен о именима власника бродова и банкара који имају везу са немачком владом, а тако исто и о том да се једна угљарица, тобоже упућена за Енглеску, има да сртне са „Ебером“ на уговореном месту.

То поверљиво писмо немачке владе веома је важно, пошто је убиство ерцхерцога Фрање Фердинанда било извршено тек на четрнаест дана доцније, а аустриј

скаnota стигла је у Београд 10. јула.

Сем тога је утврђено, да за шест недеља до објаве рата, поштујући са лађе на јужно афричкој копно преносили су голуби.

Исход рата

— Француска штампа верује у победу. —

Петроград, 3. октобра.

„Агенција Хавасова“ јавља из Париза, да сви листови сматрају ситуацију у Белгији и на северу Француске, као врло повољну по савезнике.

„Еко де Пари“ јавља, да ће ускоро започети тежак борје између Брижа и Ипра.

„Пти Паријен“ вели, како је на време откривена намера немачка, да заобиђу француско леђе крило, и како је тај покушај са свим пропао.

У „Еко де Пари“ један генерал изјављује, да се неће још дуго очекивати на победу.

На ова питања он није умеко говорити... Срце му је било испуњено јадом и тугом, и хтело је пропући...

Једнога вечера, крајем месец маја, деси се један кобан догађај. Седећи поред огњишта у кући својој, наслоњен лактовима на колена, с лицем међу шакама Шандес је осећао да га је обузавање гнева, који му је мозак по мукивао. Сваки узвик, сваки шум, сваки корак, који је одјечен из Мишелинине собе чинио је преокрет у његовој души, и је је у

У свом листу Клемансо пише: Слаба Белгија је на ногама, снажна срцем и вљојом, и Немци треба с њом сваког дана да се бију. Енглез је тврда стена, коју нико не може да раздроби. Француз, верујући у коначну победу, поред свих недаћа, никад није са тако несаломљивим полетом тражио непријатеља.

Поенкаре је потписао декрет, којим се од 3. октобра укида царина на свеже месо.

Колера у Аустрији

— Зараза се шири. —

Беч, 2. октобра.

Данас је констатован један случај колере у јужној Аустрији, три у Моравској и један у Шлезији. Сви су случајеви код лица, која су дошла са северног бојишта. Осим тога било је осам случајева код ратника у Галицији.

ВРЕЊЕ У АУСТРИЈИ

— Народи дижу главе. —

Снабдевање Аустрије с дана на дан се више погоршава. Покушаји да се купи жито у неутралним државама, остали су без успеха. Становништво у Босни је врло узрујано и близу је тренутак, када ће оно стrestи аустријски јарам. Тамнице су препуне Далматинцима, Хрватима и лицима из других словенских земаља под Аустријом. Тако су ратни трошкови огромни, а извори пре-сушили, Аустрија неће моћи издржати рат више од два месеца, а биће приморана, да одвоји један део трупа са бојишта, да угушије могућне побуне у унутрашњости земље.

Загребачки службени лист објављује наредбу владину о укидању наставе читања и писања ћирилицом по гимназијама и учитељским школама, као и у другим школама, по Хрватској и Славонији.

Германски варваризам

— Немци убијају рањенике. —

Париж, 3. окт.

Истрагом је утврђена аутентичност дневне заповести немачког генерала Сенгера, да се непријатељски заробљеници не штеде и да се рањеници дотуку. Више од 20 немачких заробљеника, који

ваје он, ја ћу полујети!

То је било сасвим природно ослећање упропашћене части...

У томе му тренутку приђе његово посетац и стави главу на његова колена умиљавајући се, и на тај начин, изјављујући саучешће.. Шандес га не отера. Заједа горко и са усана му се отеше речи:

— Добра животињо! Ђоље би било да сам хранио сто таквих као што си ти но што сам хранио једну кучку од моје рођене крви.

Најзад, дође последњи час. — Протече неколико минута у ћутању. Око поноћи, одјекнуше кораци докторови...

— Оче Шандес, имам да вам саопштим једну жалосну вест.

Једна муња дивље радости обасја очи старога сељака:

— Дете је умрло?

— Не, али је са слабом левом ногом.

— Нема томе лека?..

— На жалост! Остаће само хромо. До виђења!...

припадају 132. и 114. пешадском пуку и који су интернирани у Монблизену и Сен Етијену (Департман Лоре) потврђују под заклетвом, да је 13. авг. таква заповест издата трупама и да су француски рањеници одмах били побијени.

МИНЕ У ЈАДРАНУ

— После талијанског процеса —

Беч, 3. окт.

Поводом интервенције италијанске владе аустро-угарска влада је овластила свог војног аташea у Риму, да оде у Венецију с једним аустријским маринским официром, специјалистом у питањима мина, да испита прилике, под којима су се откинуле мине у Јадранском Мору. Анкета је завршена и констатовано је; да се изванредним случајем неколико мина, утврђених за аустријску обалу, откинуле са својих котви и струјом однесене на Италијанској обали. Аустро-угарска марина одмах је предузела све потребне мере, да се у будуће спрече овакви случајеви.

Рим, 3. окт.

Аустро-Угарски амбасадор изјавио је г. Саландру искрено жалење цара Фрање Јосифа за случај, проузрокован минама, које су експлодовале у Јадранском Мору. У исто време амбасадор је изјавио своје саучешће породицима погинулих.

Енглеска и Португалија

Португалци симпатишу Енглеској.

Лондон, 1. окт.

„Рајтенова Агенција“ јавља, да се симпатије португалског народа према Енглеској све више шире, од дана када је започeo рат. Португалија, мора бити спремна за сваку евентуалност и помагати Енглеску свуда, где год се буде указала прилика, па ма кад то било. Вест, да је Португалија објавила рат Немачкој, није истинита.

Претплата на „Пијемонт“ стаје један динар месечно.

Лекар се удаљи, глава несретног човека клону још више према пепелу... Лице му беху облиле сузе које као киша падају...

Жена му приђе дошаљши одмах по томе.

— Шандес, лекар ти је већ ракао? рече она.

— Да, знам, рече он скоро пригушеним гласом. Ићићеш сутра рано у варош и наћићеш једну колевку... Нађи што бољу...

Она га погледа, не усуђујући се да га разуме и да се с њиме објашљава...

— Држим да ће мали имати се, — додаде он, и да му није потребна туђа милостиња...

И понова седе, дошаљши коначно до схватања друштвене дужности и личне доброте. Баци је дан поглед и рече тоном каквим говоре озбиљни људи и господари чија се реч слуша без поговора:

— Ја ћу га чувати!.. Од онога тренутка од кад је оно постало слабо, њему је место овде... код мене.

Дневне вести

Рањени официри

Према извештајима Министарства Војног рањени су ови официри: г. г. Илија Тодорић, Љуба Владисављевић пешадијски капетани; Радојко Мајсторовић, Андреја Андрић поручници и Војислав Р. Петровић пешадијски поручник који је у прошлим ратовима био рањен, као наредник академа.

Бугарски Црвени Крст

Бугарска влада је решила, да изда суму од 200.000 динара бугарском Црвеном Крсту, који ће је расподелити међу све црвене крстове о них држава, које су биле послале санитарне мисије у Бугарску за време турско-бугарског рата.

Увоз грожђа

Министарство Привреде одобрило је да се може увозити* из Грчке сирово грожђе.

Земљотрес

Апарати сеизмолошке станице на Таш-Мајдану забележили су данас у 7 часова 25 минута изјутра катастрофални потрес на даљини од 1.000 километара југо-источно од Београда. Епицентар вероватно Мала Азија. Од 21. септембра до данас забележено је 18 слабих потреса.

РАТНА ЗРИЦА

Подпоручник у оклопу.

Приликом последњих борби око Београда, у којима су наши били победници и у којима су отерали Аустријанце са њихових позиција, пало је нашим трупама као ратни плен између осталог и тридесет сандука пешачке муниције.

У близини овог плена, преврћући мртве аустријске војнике, начинили су наши војници једно занимљиво откриће. Нађен је леш једног аустријског подпоручника, по народности Мађара, и овај је леш имао на себи окlop. Но слаба вајда и од тог оклопа, јер је зрно из српске брзометке потрефиле овог мађарског јуношу баш по средчелу.

Укрцали су се у два повећа чамца и пловили полако и несигурно кроз мрачну ноћ на другу страну. Најзад су стигли, привезали чамце и полако, више пузени, него ли идући кренули дубље преко глинастог и од кишевог земљишта.

Из писама интернираних

Српски поданици интернирани у Аустро-Угарској јављају се својим сродницима.

1) Будимир Исаковић, син Милана Исаковића трг. из Новог Села код Лешнице. Станује код исте госпође код које и Војићева (под бр. 10.).

2) Леко Ђоковић, техничар из Ужица. Налази се у Meidling im Thale. Моли за новац.

3) Милица Војићева, кћи Павла Војића, трг. из Шапца. Била је у санаторијуму Грименштајн, куда ју је довео њен брат од тетке Чеда Гајић трг. из Шапца. Сада јој је адреса: Wien, XVIII. Hofstattgasse 27. II. St. T. 8. код г-ђе T. Fuchsgelb. Потпуно је без средстава.

4) Госпођа Ј. хана Сохаж из Јагодине. Има два сина: један лекар у Штипу, а други апотекар у Јагодини. Њен син Светислав Сохажовић, до-вео је био у Беч на клинику,

и кад је отуда изашла, она је притворена, и налази се заједно са госпођом Мильковићом (под бр. 9.). Учињени су кораци да се ослобodi.

СВЕТ И РАТ

— Занимљиве ратне ситнице.

Немци су од Брисла начи-нили немачку варош. Један акт који су они недавно издали гласи:

X..., рођен 17. септембра, у Брислу (Немачка)

У Француској има до сада преко 60.000 немачких заробљеника.

Париско народно-економско друштво цени да ће овај рат ако потраје само пола године Европу коштати 88 милијарди.

У Черновици руске су власти отвориле све румунске средње школе.

Предавања се врше као и пре на румунском језику.

НОЋНО ИЗВИЂАЊЕ

— Како се борило 50 наших војника против аустријског батаљона.

Било је то једне мрачне септембарске ноћи, када је једно наше извиђачко оделење у јачини од 40—50 људи кренуло преко Саве, у Срем, да осмотримо кретање аустријских трупа, које су преко целог прошлога дана, добро заузеле узнемиревале наизменично пушњем нашу војску.

Укрцали су се у два повећа чамца и пловили полако и несигурно кроз мрачну ноћ на другу страну. Најзад су стигли, привезали чамце и полако, више пузени, него ли идући кренули дубље преко глинастог и од кишевог земљишта.

И тако је наших 40—50 војника водило борбу са аустријским батаљоном, на њиховој територији, а изгубивши свега четири човека.

СА ЕВРОПСКОГ РАТИШТА

Руско-немачке борбе

Петроград, 2. октобра. Службено.

На фронту у источној Пруској, на средњем току Висле и према Галицији, биле су омање борбе. Аустријско-немачка војска прешла је у офанзиву 2. октобра на целом фронту. На југу од Пшемисла заробили смо три аустријске чете и шест официра.

У Француској

Париз, 3. октобра. Званично.

Данашњи извештаји саопштавају успехе на неколико тачака фронта. На левом крилу, северно од Лиса, заузели смо Естер. У центру на северу и на истоку од Ремса, напредовали смо за једно два километра. Тако исто напредовали смо и на горњем току Меза у Вевру, јужно од Сен Мијела и близу Маршвиле.

Борбе око Лила -- Анексија Белгије

Петроград, 3. окт.

„Дели Телеграф“ дознаје, да су Немци отерани са свих позиција од Лила преко болгискe границе. Немачка влад

ШПЕДИТЕРСКИ ПОМОЋНИК спреман, потребан је фирмама Калчић и Војиновић, за унутрашњост, награда добра За услове и погодбу обратити се лично: Авала ска ул. бр. 3. 1-3

Калчић и Војиновић спедитери и комисионари скопље—Ђевђелија Извештавају своје поштоване муштерије, да ће њина радња и поред тога, што су принципали у рату, вршили све царинске и транспортне манипулатије, како увозне, тако и извозне, при царинарницима: скопљанској и ђевђелијској, те ће и от сада свима, као и извозницима, изаћи на сусрет препоручујући им се, својим брзим и солидним радом, као и предсуретљивошћу. 1-5

Кошуља и Гаћа Чарапа, Унтерцига, Шлофијанки и разне платненске робе, продаје најјевтиње и најсолидније, (шаље и на доплату) Магацин Благојевића 2-10 Београд-Теразије РАДЊА

Браће Х. Габаја код „Српске Круне“ отворена је сваког дана од $7\frac{1}{2}$ изјутра до 6 часова после подне. 5-5

КАФАНА „МАЛИ ВОЈНИК“ јавља својим посетиоцима, да је била отворена за све време бомбардовања и препоручује одлично вино и остало пите као и најбољу српску кујну. 2-3

Дрварско - Дашчарска Радња Миће Петровића и Милисава Николића у Кара-Ђорђевој улици — до основ. школе савамалске отворена је сваког дана. 6-10

Столарске послове! нове као и оправке примамо на израду. Пошто смо ослобођени вој. обавезе, у могућности смо испоруке брзо и тачно извршити. Рад одличан. Цене старе. 1-5

В. Докић и Д. Живановић, столари ДЕЧАНСКА УЛИЦА БРОЈ 24.

Камашни и обућа у великом избору Обућа модерних и јаких нарочито за данашње прилике. Препоручује обућарска радња Светозара Стојановића, Цветни Трг СПРОТУ ОФИЦИРСКОГ ДОМА Прима се и оправка. 5-10

Трошке се: апотекар, помоћник и приправник Обратити се Кушаковића Двор. Апотеци, Београд 3-3

Мирка Јрленвојна БЕОГРАД Скопљанска ул. бр. 2. — Теразије преко пута Росулека прима поруџбине штампиле и печата исте израђујем б.зо и солидно по умереној цене, на захтев шаљем свој илустровани ценовник. 2-5

Бачка књижарница и ТРГОВИНА КАНЦЕЛАРИСКОГ МАТЕРИЈАЛА **Боже О. Дачића, Београд** КРАЉ Александрова ул. бр. 9. Јавља г. г. директорима, учитељима, књижарима и општинама, да је књижарница отворена и прима све поруџбине за канцеларски материјал и школске књиге. Пошто се могу слати само пакети без доплате, то молим да се уз сваку поруџбину пошаље новац. Књижарима уобичајени књижарски радат. 5-10

„Пијемонт“ прима огласе по умереној цене.

Петра Ал. Петровића, Београд преко пута Управе Фондова и Споменика Кнез Михаила отворено је и препоручује за смртан случај: највећи избор целокупне погребне спреме, надгробних венаца од перла, метала и др. најмодерније декорације; б. најлепших — (сопствени) — стаклених кола за погреbe — ван картела. ЦЕНЕ НАЈЛЕПТИЈИЈЕ — УСЛУГА НАЈСОЛИДНИЈА

ПОТПУНО НОВА РЕНОВИРАНА ШТАМПАРИЈА Телефон 15-91.

Прима на израду: Књиге, разна дела, протоколе, ценовнике, јеловнике, свадбене позванице, вереничке карте, у разним форматима плакете, биоскопске програме, улазнице, визиткарте, као и разне друге штампарске послове.

ПОТПУНО ЧИСТА И БРЗА ИЗРАДА.

„ЛИЈЕМОНТ“ у својој сопственој гради Краља Александра бр. 12. Снабдевена потпуно најновијим словима, шарама, линијама и свим могућим штампарским машинама и бојама.

Са две најновијег система „LINOTYP“ СЕЦ-МАШИНАМА

Прима на израду све могуће штампарске послове.

Маса поч. Љубе С. Јовановића. Заступник Бранко Божовић, Краља Александра ул. бр 12. Штампарија „Пијемонт“, Краља Александра 12. Одговорни уредник Радован Костић, Краља Александра ул. 33.